

PRAWO PRACY

ZBIÓR PRZEPISÓW

2026

Stan prawny na 12 stycznia 2026 roku

Kodeks pracy

Wynagrodzenia, urlopy i czas pracy

Ochrona zatrudnienia i świadectwa pracy

Organizacje pracodawców, związki
zawodowe i spory zbiorowe

Państwowa Inspekcja Pracy

Bezpieczeństwo i higiena pracy,
wypadki przy pracy, choroby zawodowe

Koszty sądowe i sądownictwo pracy

PRAWO PRACY

ZBIÓR PRZEPISÓW

2026

Stan prawny na 12 stycznia 2026 roku

Kodeks pracy

Wynagrodzenia, urlopy i czas pracy

Ochrona zatrudnienia i świadectwa pracy

Organizacje pracodawców, związki
zawodowe i spory zbiorowe

Państwowa Inspekcja Pracy

Bezpieczeństwo i higiena pracy,
wypadki przy pracy, choroby zawodowe

Koszty sądowe i sądownictwo pracy

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 12 stycznia 2026 r.

Wydawczyni
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2026

ISBN978-83-8438-111-3
43. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Zarządzania Prawami Autorskimi i Treściami
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 692 477 076
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

UWZGLĘDNIĄ ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

KODEKS PRACY:

- 13 grudnia 2025 r.** – ustawa z 5 listopada 2025 r. o układach zbiorowych pracy i porozumieniach zbiorowych (Dz.U. poz. 1661)
- 24 grudnia 2025 r.** – ustawa z 4 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy (Dz.U. poz. 807)
- 1 stycznia 2026 r.** – ustawa z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1423)
- 27 stycznia 2026 r.** – *ustawa z 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 25)*

ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE WYSOKOŚCI MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA ZA PRACĘ ORAZ WYSOKOŚCI MINIMALNEJ STAWKI GODZINOWEJ:

- 1 stycznia 2026 r.** – rozporządzenie Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. poz. 1242)

USTAWA O SZCZEGÓLNYCH ZASADACH ROZWIĄZYWANIA PRACOWNIKAMI STOSUNKÓW PRACY Z PRZYCYN NIEDOTYCZĄCYCH PRACOWNIKÓW:

- 13 grudnia 2025 r.** – ustawa z 5 listopada 2025 r. o układach zbiorowych pracy i porozumieniach zbiorowych (Dz.U. poz. 1661)

USTAWA O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

- 11 grudnia 2025 r.** – ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz.U. poz. 1746)
- 1 stycznia 2026 r., 1 marca 2026 r.** – ustawa z 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. poz. 1665)
- 1 lutego 2026 r.** – *ustawa z 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 1301)*
- 1 stycznia 2027 r.** – *ustawa z 18 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2026 r. poz. 26)*
- z dniem wdrożenia rozwiązań technicznych** – ustawa z 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. poz. 1429)

UWZGLĘDNIAM ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

USTAWA O ZAKŁADOWYM FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH:

- 27 stycznia 2026 r.** – ustawa z 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 25)

USTAWA O ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH:

- 13 grudnia 2025 r.** – ustawa z 5 listopada 2025 r. o układach zbiorowych pracy i porozumieniach zbiorowych (Dz.U. poz. 1661)

USTAWA O ROZWIĄZYWANIU SPORÓW ZBIOROWYCH:

- 13 grudnia 2025 r.** – ustawa z 5 listopada 2025 r. o układach zbiorowych pracy i porozumieniach zbiorowych (Dz.U. poz. 1661)

USTAWA O PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY:

- 1 stycznia 2026 r.** – ustawa z 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz.U. poz. 769)

USTAWA O ZAOPATRZENIU Z TYTUŁU WYPADKÓW LUB CHOROÓB ZAWODOWYCH POWSTAŁYCH W SZCZEGÓLNYCH OKOLICZNOŚCIACH:

- 17 listopada 2025 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 7 listopada 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz.U. poz. 1565)

USTAWA O UBEZPIECZENIU SPOŁECZNYM Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH:

- 27 listopada 2025 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 7 listopada 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. poz. 1644)
- 1 stycznia 2026 r.** – ustawa z 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1083)

USTAWA O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH:

- 8 września 2025 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 1 września 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. poz. 1228)
- 23 września 2025 r.** – ustawa z 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. poz. 1157)

UWZGLĘDNIAM ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- 1 marca 2026 r.** – ustawa z 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1172)

ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE OPŁAT ZA CZYNNOŚCI ADWOKACKIE:

- 1 stycznia 2026 r.** – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24 września 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1314)

ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE OPŁAT ZA CZYNNOŚCI RADCÓW PRAWNYCH:

- 1 stycznia 2026 r.** – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24 września 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1336)

Spis treści

KODEKS PRACY

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy	23
Preambuła. (<i>uchylona</i>)	26
Dział pierwszy. Przepisy ogólne	26
Rozdział I. Przepisy wstępne.....	26
Rozdział II. Podstawowe zasady prawa pracy	28
Rozdział IIa. Równe traktowanie w zatrudnieniu.....	30
Rozdział IIb. Nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy	33
Rozdział III. (<i>uchylony</i>)	34
Dział drugi. Stosunek pracy	34
Rozdział I. Przepisy ogólne	34
Rozdział II. Umowa o pracę.....	45
Oddział 1. Zawarcie umowy o pracę	45
Oddział 2. Przepisy ogólne o rozwiązaniu umowy o pracę	51
Oddział 3. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	52
Oddział 4. Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	55
Oddział 5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	57
Oddział 6. Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia	59
Oddział 6a. Uprawnienia pracodawcy w razie nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia	60
Oddział 7. Wygaśnięcie umowy o pracę	61
Rozdział IIa. (<i>uchylony</i>)	63
Rozdział IIb. (<i>uchylony</i>).....	63
Rozdział IIc. Praca zdalna.....	63

Rozdział III. Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę.....	71
Oddział 1. Stosunek pracy na podstawie powołania.....	71
Oddział 2. Stosunek pracy na podstawie wyboru.....	73
Oddział 3. Stosunek pracy na podstawie mianowania.....	74
Oddział 4. Stosunek pracy na podstawie spółdzielczej umowy o pracę.....	74
Dział trzeci. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia.....	74
Rozdział I. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą.....	74
Rozdział Ia. Wynagrodzenie za pracę.....	77
Rozdział II. Ochrona wynagrodzenia za pracę.....	78
Rozdział III. Świadczenia przysługujące w okresie czasowej niezdolności do pracy.....	81
Rozdział IIIa. Odprawa rentowa lub emerytalna.....	82
Rozdział IV. Odprawa pośmiertna.....	82
Dział czwarty. Obowiązki pracodawcy i pracownika.....	83
Rozdział I. Obowiązki pracodawcy.....	83
Rozdział II. Obowiązki pracownika.....	90
Rozdział IIa. Zakaz konkurencji.....	90
Rozdział III. Kwalifikacje zawodowe pracowników.....	91
Rozdział IV. Regulamin pracy.....	93
Rozdział V. Nagrody i wyróżnienia.....	94
Rozdział VI. Odpowiedzialność porządkowa pracowników.....	95
Dział piąty. Odpowiedzialność materialna pracowników.....	96
Rozdział I. Odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy.....	96
Rozdział II. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi.....	98
Dział szósty. Czas pracy.....	99
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	99
Rozdział II. Normy i ogólny wymiar czasu pracy.....	100
Rozdział III. Okresy odpoczynku.....	102
Rozdział IV. Systemy i rozkłady czasu pracy.....	103
Rozdział V. Praca w godzinach nadliczbowych.....	110
Rozdział VI. Praca w porze nocnej.....	113
Rozdział VII. Praca w niedziele i święta.....	114
Dział siódmy. Urlopy pracownicze.....	116
Rozdział I. Urlopy wypoczynkowe.....	116
Rozdział Ia. Urlopy opiekuńczy.....	123
Rozdział II. Urlopy bezpłatne.....	123
Dział ósmy. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem.....	124
Dział dziewiąty. Zatrudnianie młodocianych.....	144
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	144

Rozdział II. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego	146
Rozdział III. Doksztalcanie.....	147
Rozdział IIIa. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe.....	148
Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia	149
Rozdział V. Urlopy wypoczynkowe	150
Rozdział VI. Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe.....	150
Dział dziesiąty. Bezpieczeństwo i higiena pracy.....	151
Rozdział I. Podstawowe obowiązki pracodawcy.....	151
Rozdział II. Prawa i obowiązki pracownika	154
Rozdział III. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy.....	155
Rozdział IV. Maszyny i inne urządzenia techniczne	156
Rozdział V. Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia	157
Rozdział VI. Profilaktyczna ochrona zdrowia.....	160
Rozdział VII. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe.....	165
Rozdział VIII. Szkolenie.....	168
Rozdział IX. Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze	170
Rozdział X. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy.....	171
Rozdział XI. Konsultacje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy.....	172
Rozdział XII. Obowiązki organów sprawujących nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi	174
Rozdział XIII. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywania prac w różnych gałęziach pracy	174
Dział jedenasty. (<i>uchylony</i>).....	175
Rozdział I. (<i>uchylony</i>)	175
Rozdział II. (<i>uchylony</i>).....	175
Rozdział III. (<i>uchylony</i>)	176
Dział dwunasty. Rozpatrywanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy	176
Rozdział I. Przepisy ogólne	176
Rozdział II. Postępowanie pojednawcze	176
Rozdział III. Sądy pracy.....	179
Dział trzynasty. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	180
Rozdział II. (<i>uchylony</i>).....	182
Dział czternasty. Przedawnienie roszczeń.....	182
Dział czternasty ^a . (<i>uchylony</i>)	184
Dział piętnasty. Przepisy końcowe	184

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks pracy	191
Rozdział 1. Przepisy ogólne	191
Rozdział 2. Zmiany w przepisach obowiązujących.....	195
Rozdział 3. Przepisy przejściowe i końcowe	198
Skorowidz	203
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 1974 r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie	213
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 października 1975 r. w sprawie warunków odpowiedzialności materialnej pracowników za szkodę w powierzonym mieniu	219

WYNAGRODZENIA, URLOPY I CZAS PRACY

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy	225
Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę	233
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r.	245
Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa	247
Rozdział 1. Przepisy ogólne	247
Rozdział 2. Zasiłek chorobowy	249
Rozdział 3. Świadczenie rehabilitacyjne	254

Rozdział 4. Zasiłek wyrównawczy.....	256
Rozdział 5. (<i>uchylony</i>).....	257
Rozdział 6. Zasiłek macierzyński	257
Rozdział 7. Zasiłek opiekuńczy	263
Rozdział 8. Zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym będącym pracownikami	265
Rozdział 9. Zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym niebędącym pracownikami.....	269
Rozdział 10. Dokumentowanie prawa do zasiłków i kontrola orzekania o czasowej niezdolności do pracy.....	272
Rozdział 11. Postępowanie w sprawach ustalania prawa do zasiłków i zasady ich wypłaty.....	287
Rozdział 12. Zmiany w przepisach obowiązujących	293
Rozdział 13. Przepisy przejściowe i końcowe	293
Skorowidz	297
Ustawa z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw	301
Ustawa z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej	311
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej	315
Rozdział 1. Przepisy ogólne	315
Rozdział 2. Podróż krajowa	317
Rozdział 3. Podróż zagraniczna	319
Rozdział 4. Przepisy końcowe.....	322
ZAŁĄCZNIK. Wysokość diety za dobę podróży zagranicznej oraz limitu na nocleg w poszczególnych państwach	323
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy	327

Ustawa z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy	331
Ustawa z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy	333
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop	335
Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków	341
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy	359
Rozdział 1. Usprawiedliwianie nieobecności w pracy	359
Rozdział 2. Zwolnienia od pracy	361
Rozdział 3. Przepisy końcowe	364

OCHRONA ZATRUDNIENIA I ŚWIADECTWA PRACY

Ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników	367
Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	375
Rozdział 1. Przepisy ogólne	375
Rozdział 2. Niewypłacalność pracodawcy	375
Rozdział 3. Pracodawca, pracownik	381
Rozdział 4. Zakres oraz tryb zaspokajania roszczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	382

Rozdział 5. Zakres oraz tryb zwrotu środków do Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	392
Rozdział 6. Finansowanie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	396
Rozdział 7. Zadania władzy publicznej	399
Rozdział 7a. Kontrola	400
Rozdział 8. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe	401
Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	405
Rozdział 1. Przepisy ogólne	405
Rozdział 2. Orzekanie o niepełnosprawności oraz ustalanie poziomu potrzeby wsparcia.....	409
Rozdział 3. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.....	433
Rozdział 4. Uprawnienia osób niepełnosprawnych	442
Rozdział 5. Szczególne obowiązki i uprawnienia pracodawców w związku z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych	448
Rozdział 6. Zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej.....	467
Rozdział 7. Zadania i organizacja służb działających na rzecz osób niepełnosprawnych	480
Rozdział 8. Szkolenie osób niepełnosprawnych.....	485
Rozdział 9. Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych.....	487
Rozdział 10. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	492
Rozdział 10a. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko przepisom ustawy	507
Rozdział 11. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe	508
Skorowidz	515
Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.....	523
Rozdział 1. Przepisy ogólne	523
Rozdział 2. Tworzenie Funduszu	525
Rozdział 3. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe	533

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie świadectwa pracy	535
ZAŁĄCZNIK. Wzór (Świadectwo pracy).....	540
Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej	547
Rozdział 1. Przepisy ogólne	547
Rozdział 2. Prowadzenie i przechowywanie dokumentacji pracowniczej.....	548
Rozdział 3. Szczególne wymagania dotyczące prowadzenia i przechowywania dokumentacji w postaci elektronicznej	555
Rozdział 4. Przenoszenie dokumentacji pracowniczej pomiędzy systemami teleinformatycznymi.....	557
Rozdział 5. Doręczanie informacji lub zawiadomienia o możliwości odbioru dokumentacji pracowniczej oraz sposób odbioru tej dokumentacji.....	558
Rozdział 6. Wydawanie kopii dokumentacji pracowniczej	560
Rozdział 7. Przepisy przejściowe i końcowe	560
ZAŁĄCZNIK. Minimalne wymagania techniczne dla odzworowań cyfrowych.....	562

**ORGANIZACJE PRACODAWCÓW,
ZWIĄZKI ZAWODOWE I SPORY ZBIOROWE**

Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców	565
Rozdział 1. Przepisy ogólne	565
Rozdział 2. Tworzenie związków pracodawców	567
Rozdział 3. Uprawnienia organizacji pracodawców	569
Rozdział 4. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów prawa	570
Rozdział 5. Przepisy przejściowe i końcowe	571
Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych	573
Rozdział 1. Przepisy ogólne	573
Rozdział 2. Tworzenie związków zawodowych	578
Rozdział 3. Uprawnienia związków zawodowych	579
Rozdział 3a. Reprezentatywna organizacja związkowa	584
Rozdział 4. Zakładowa organizacja związkowa	586

Rozdział 5. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy	598
Rozdział 6. Przepisy szczególne.....	600
Rozdział 7. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe	600
Skorowidz	603
Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych	607
Rozdział 1. Przepisy ogólne	607
Rozdział 2. Rokowania	608
Rozdział 3. Mediacja i arbitraż	609
Rozdział 4. Strajk.....	612
Rozdział 5. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy.....	614
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe	614

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy	617
Rozdział 1. Organizacja Państwowej Inspekcji Pracy	617
Rozdział 2. Zadania Państwowej Inspekcji Pracy	621
Rozdział 3. Zakres działania organów Państwowej Inspekcji Pracy	630
Rozdział 4. Postępowanie kontrolne.....	633
Rozdział 5. Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy	642
Rozdział 6. Odpowiedzialność porządkowa i dyscyplinarna	653
Rozdział 7. Zmiany w przepisach obowiązujących	662
Rozdział 8. Przepisy przejściowe i końcowe	662

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY, WYPADKI PRZY PRACY, CHOROBY ZAWODOWE

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy	667
Dział I. Przepisy wstępne.....	667
Dział II. Obiekty budowlane i teren zakładu pracy	670
Dział III. Pomieszczenia pracy	673
Rozdział 1. Przepisy ogólne	673

Rozdział 2. Oświetlenie	677
Rozdział 3. Ogrzewanie i wentylacja	679
Dział IV. Procesy pracy	681
Rozdział 1. Przepisy ogólne	681
Rozdział 2. Organizacja stanowisk pracy	685
Rozdział 3. Obsługa i stosowanie maszyn, narzędzi i innych urządzeń technicznych	687
Rozdział 4. Transport wewnętrzny i magazynowanie	690
Rozdział 5. Ochrona przed hałasem	693
Rozdział 6. Prace szczególnie niebezpieczne	694
A. Przepisy ogólne	694
B. Roboty budowlane, rozbiórkowe, remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymania ruchu zakładu pracy lub jego części	695
C. Prace w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i w innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych	696
D. Prace przy użyciu materiałów niebezpiecznych	698
E. Prace na wysokości	703
Dział V. Pomieszczenia i urządzenia higienicznosanitarne oraz zaopatrzenie pracowników w napoje i środki higieny osobistej	705
Dział VI. Przepisy przejściowe i końcowe	706
ZAŁĄCZNIKI	708
Załącznik Nr 1. Szczegółowe zasady stosowania znaków i sygnałów bezpieczeństwa	708
Rozdział 1. Przepisy ogólne	708
Rozdział 2. Wymagania dotyczące stosowania znaków bezpieczeństwa	710
Rozdział 3. Wymagania dotyczące oznaczania przeszkód, niebezpiecznych miejsc i dróg	710
Rozdział 4. Wymagania dotyczące sygnałów świetlnych	711
Rozdział 5. Wymagania dotyczące sygnałów dźwiękowych	712
Rozdział 6. Wymagania dotyczące stosowania komunikatów słownych	712
Rozdział 7. Wymagania dotyczące stosowania sygnałów ręcznych	713
Załącznik Nr 2. Szczegółowe zasady stosowania środków ochrony indywidualnej	717
Załącznik Nr 3. Wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higienicznosanitarnych	745
Rozdział 1. Przepisy ogólne	745

Rozdział 2. Szatnie	746
Przepisy ogólne	746
Szatnie odzieży własnej pracowników	748
Szatnie odzieży roboczej i ochronnej	749
Szatnie podstawowe	749
Szatnie przepustowe	750
Rozdział 3. Umywalnie i pomieszczenia z natryskami	750
Rozdział 4. Ustępy	752
Rozdział 5. Jadalnie	753
Rozdział 6. Pomieszczenia do wypoczynku	755
Rozdział 7. (<i>uchylony</i>)	756
Rozdział 8. Pomieszczenia do prania, odkażania, suszenia i odpylania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej	756
Rozdział 9. Pomieszczenia do ogrzewania się pracowników	757
Skorowidz	759
Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach	765
Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	771
Rozdział 1. Przepisy ogólne	771
Rozdział 2. Rodzaje świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, warunki nabywania prawa do świadczeń, zasady i tryb ich przyznawania, ustalania ich wysokości oraz zasady ich wypłaty	777
Rozdział 3. Zbieg prawa do świadczeń	786
Rozdział 4. Zasady różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków	788
Rozdział 5. Zasady finansowania prewencji wypadkowej	793
Rozdział 6. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe	799
Skorowidz	805

KOSZTY SĄDOWE I SĄDOWNICTWO PRACY

Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (wyciąg)	813
Tytuł I. Przepisy ogólne	813
Tytuł II. Opłaty	816
Dział 1. Przepisy ogólne	816
Dział 2. Wysokość opłat we wszystkich rodzajach spraw	821
Dział 3. Wysokość opłat w procesie	824
Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	824
Dział 4. Wysokość opłat w postępowaniu nieprocesowym	825
Rozdział 1. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego	825
Rozdział 2. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	826
Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa o księgach wieczystych	826
Rozdział 5. Sprawy z zakresu działania Krajowego Rejestru Sądowego	828
Rozdział 5a. Sprawy z zakresu rejestru fundacji rodzinnych	830
Rozdział 6. Inne sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym	831
Dział 5. Wysokość opłat w postępowaniu zabezpieczającym	831
Dział 8. Opłaty kancelaryjne	832
Dział 9. Zwrot opłaty	833
Tytuł III. Wydatki	835
Dział 1. Przepisy ogólne	835
Dział 2. Należności świadków, biegłych, tłumaczy i stron w postępowaniu cywilnym	836
Tytuł IV. Zwolnienie od kosztów sądowych	841
Tytuł V. Wykonanie orzeczeń w zakresie należności sądowych	852
Tytuł VI. Zmiany w przepisach obowiązujących	854
Tytuł VII. Przepisy przejściowe i końcowe	854
Ustawa z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	855
Rozdział 1. Rozpoznawanie spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	855
Rozdział 2. (<i>pominięty</i>)	856
Rozdział 3. Przepisy przejściowe i końcowe	856

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 marca 2004 r. w sprawie przechowywania akt spraw sądowych oraz ich przekazywania do archiwów państwowych lub do zniszczenia	859
Rozdział 1. Przepisy ogólne	859
Rozdział 2. Okresy przechowywania akt spraw karnych	860
Rozdział 3. Okresy przechowywania akt spraw o wykroczenia	861
Rozdział 4. Okresy przechowywania akt spraw cywilnych i gospodarczych	861
Rozdział 5. Okresy przechowywania akt spraw rozpoznawanych w sądach rodzinnych	863
Rozdział 6. Okresy przechowywania akt spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	864
Rozdział 7. Okresy przechowywania ksiąg i urzędzeń evidencyjnych w sprawach sądowych	865
Rozdział 8. Warunki i tryb przechowywania, niszczenia oraz przekazywania archiwom państwowym akt spraw sądowych.....	865
Rozdział 9. Przepisy przejściowe i końcowe	868

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie	871
Rozdział 1. Przepisy ogólne	871
Rozdział 2. Stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych	872
Rozdział 3. Stawki minimalne w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia	878
Rozdział 3a. Stawki minimalne w sprawach nieletnich	880
Rozdział 4. Stawki minimalne w innych sprawach	881
Rozdział 5. Wysokość opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości	882
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe	883

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych	885
Rozdział 1. Przepisy ogólne	885
Rozdział 2. Stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych	886

Rozdział 3. Stawki minimalne w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia	892
Rozdział 3a. Stawki minimalne w sprawach nieletnich	894
Rozdział 4. Stawki minimalne w innych sprawach.....	895
Rozdział 5. Wysokość opłat za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości.....	896
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe	897

KODEKS PRACY

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy	23
Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks pracy	191
Skorowidz	203
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 1974 r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie	213
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 października 1975 r. w sprawie warunków odpowiedzialności materialnej pracowników za szkodę w powierzonym mieniu	219

Ustawa

z dnia 26 czerwca 1974 r.

Kodeks pracy¹

---

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 83/477/EWG z 19 września 1983 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 8 dyrektywy 80/1107/EWG) (Dz.Urz. WE L 263 z 24.09.1983 ze zm.),
- 2) dyrektywy 86/188/EWG z 12 maja 1986 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie hałasu w miejscu pracy (Dz.Urz. WE L 137 z 24.05.1986),
- 3) dyrektywy 89/391/EWG z 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz.Urz. WE L 183 z 29.06.1989),
- 4) dyrektywy 89/654/EWG z 30 listopada 1989 r. dotyczącej minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy (pierwsza dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 393 z 30.12.1989),
- 5) dyrektywy 89/655/EWG z 30 listopada 1989 r. dotyczącej minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny użytkowania sprzętu roboczego przez pracowników podczas pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 393 z 30.12.1989 ze zm.),
- 6) dyrektywy 89/656/EWG z 30 listopada 1989 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników korzystających z wyposażenia ochrony osobistej (trzecia dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 393 z 30.12.1989),
- 7) dyrektywy 90/269/EWG z 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 156 z 21.06.1990),
- 8) dyrektywy 90/270/EWG z 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (piąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 156 z 21.06.1990),

- 9) dyrektywy 90/394/EWG z 28 czerwca 1990 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 196 z 26.07.1990 ze zm.),
- 10) dyrektywy 91/322/EWG z 29 maja 1991 r. w sprawie ustalenia indykatywnych wartości granicznych w wykonaniu dyrektywy 80/1107/EWG w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych w miejscu pracy (Dz.Urz. WE L 177 z 5.07.1991),
- 11) dyrektywy 91/383/EWG z 25 czerwca 1991 r. uzupełniającej środki mające wspierać poprawę bezpieczeństwa i zdrowia w pracy pracowników pozostających w stosunku pracy na czas określony lub w czasowym stosunku pracy (Dz.Urz. WE L 206 z 29.07.1991),
- 12) dyrektywy 91/533/EWG z 14 października 1991 r. w sprawie obowiązku pracodawcy dotyczącym informowania pracowników o warunkach stosowanych do umowy lub stosunku pracy (Dz.Urz. WE L 288 z 08.07.1992),
- 13) dyrektywy 92/57/EWG z 24 czerwca 1992 r. w sprawie wprowadzenia w życie minimalnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscach tymczasowych lub ruchomych budów (ósma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 245 z 26.08.1992),
- 14) dyrektywy 92/58/EWG z 24 czerwca 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia w miejscu pracy (dziewiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 245 z 26.08.1992),
- 15) dyrektywy 92/85/EWG z 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 348 z 28.11.1992),
- 16) dyrektywy 93/104/WE z 23 listopada 1993 r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz.Urz. WE L 307 z 13.12.1993),
- 17) dyrektywy 94/33/WE z 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony pracy osób młodych (Dz.Urz. WE L 216 z 20.08.1994),
- 18) dyrektywy 96/34/WE z 3 czerwca 1996 r. w sprawie Porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców /UNICE/, Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych /CEEP/ oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych /ETUC/ (Dz.Urz. WE L 145 z 19.06.1996),
- 19) (*uchylony*)
- 20) dyrektywy 97/80/WE z 15 grudnia 1997 r. dotyczącej ciężaru dowodu w sprawach dyskryminacji ze względu na płeć (Dz.Urz. WE L 14 z 20.01.1998),
- 21) dyrektywy 98/24/WE z 7 kwietnia 1998 r. w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym z czynnikami chemicznymi w miejscu pracy (czternasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 131 z 05.05.1998),
- 22) dyrektywy 99/70/WE z 28 czerwca 1999 r. dotyczącej Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) (Dz.Urz. WE L 175 z 10.07.1999),

- 23) dyrektywy 1999/92/WE z 16 grudnia 1999 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (piętnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 23 z 28.01.2000),
- 24) dyrektywy 2000/34/WE z 22 czerwca 2000 r. zmieniającej dyrektywę 93/104/WE dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy w celu objęcia sektorów i działalności wyłączonych z tej dyrektywy (Dz.Urz. WE L 195 z 1.08.2000),
- 25) dyrektywy 2000/39/WE z 8 czerwca 2000 r. ustanawiającej pierwszą listę indykatywnych wartości granicznych narażenia na czynniki zewnętrzne podczas pracy – w związku z wykonaniem dyrektywy Rady 98/24/WE w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy (Dz.Urz. WE L 142 z 16.06.2000),
- 26) dyrektywy 2000/43/WE z 29 czerwca 2000 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz.Urz. WE L 180 z 19.07.2000),
- 27) dyrektywy 2000/54/WE z 18 września 2000 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników biologicznych w miejscu pracy (siódma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 262 z 17.10.2000),
- 28) dyrektywy 2000/78/WE z 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.Urz. WE L 303 z 2.12.2000),
- 29) dyrektywy 2002/44/WE z 25 czerwca 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (wibracji) (szesnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 177 z 6.07.2002),
- 30) dyrektywy 2003/10/WE z 6 lutego 2003 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (hałasem) (siedemnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 42 z 15.02.2003),
- 31) dyrektywy 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz uchylającej dyrektywę 96/34/WE (Dz.Urz. UE L 68 z 18.03.2010, str. 13),
- 32) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1152 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 105),
- 33) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającej dyrektywę Rady 2010/18/UE (Dz.Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 79),
- 34) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/431 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającej dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (Dz.Urz. UE L 88 z 16.03.2022, str. 1 oraz Dz.Urz. UE L 2023/90090 z 14.11.2023)

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

(tekst jedn. Dz.U. z 2025 r. poz. 277;
zm.: Dz.U. z 2025 r. poz. 807, poz. 1423, poz. 1661; z 2026 r. poz. 25)

Preambuła

(*uchylona*)

Dział pierwszy Przepisy ogólne

Rozdział I Przepisy wstępne

Zakres regulacji

Art. 1. Kodeks pracy określa prawa i obowiązki pracowników i pracodawców.

Definicja pracownika

Art. 2. Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Definicja pracodawcy

Art. 3. Pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników.

Podmiot dokonujący czynności z zakresu prawa pracy

Art. 3¹. § 1. Za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do pracodawcy będącego osobą fizyczną, jeżeli nie dokonuje on osobiście czynności, o których mowa w tym przepisie.

Art. 4. (*uchylony*)

Pragmatyki pracownicze

Art. 5. Jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami.

Art. 6-7. (*uchylone*)

Nadużycie prawa podmiotowego

Art. 8. Nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Źródła prawa pracy

Art. 9. § 1. Ilekroć w Kodeksie pracy jest mowa o prawie pracy, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy.

§ 2. Postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych oraz regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych.

§ 3. Postanowienia regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych.

§ 4. Postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów oraz statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, naruszające zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, nie obowiązują.

Porozumienie o zawieszeniu stosowania przepisów prawa pracy

Art. 9¹. § 1. Jeżeli jest to uzasadnione sytuacją finansową pracodawcy, może być zawarte porozumienie o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy; nie dotyczy to przepisów Kodeksu pracy oraz przepisów innych ustaw i aktów wykonawczych.

§ 2. Porozumienie, o którym mowa w § 1, zawiera pracodawca i reprezentująca pracowników organizacja związkowa, a jeżeli pracodawca nie jest objęty działaniem takiej organizacji, porozumienie zawiera pracodawca i przedstawicielstwo pracowników wyłonione w trybie przyjętym u tego pracodawcy.

§ 3.² Zawieszenie stosowania przepisów prawa pracy nie może trwać dłużej niż przez okres 3 lat. W zakresie i przez czas określony w porozumieniu, o którym mowa w § 1, nie stosuje się z mocy prawa wynikających z przepisów prawa pracy, o których mowa w § 1, warunków umów o pracę i innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy.

§ 4.³ Pracodawca przekazuje porozumienie właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy. Jeżeli porozumienie jest zawarte z organizacją związkową, informacja

² Art. 9¹ § 3 zmieniony przez art. 40 pkt 1 lit. a ustawy z 5 listopada 2025 r. (Dz.U. poz. 1661) zmieniającej nin. ustawę z dniem 13 grudnia 2025 r.

³ Art. 9¹ § 4 zmieniony przez art. 40 pkt 1 lit. b ustawy z 5 listopada 2025 r. (Dz.U. poz. 1661) zmieniającej nin. ustawę z dniem 13 grudnia 2025 r.

Zbiór uwzględnia zmiany opublikowane do 12 stycznia 2026 r., w tym:

Ustawa – Kodeks pracy:

- ustawa z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1423)
- ustawa z 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 25)

Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, ustawa – Kodeks pracy:

- ustawa z 5 listopada 2025 r. o układach zbiorowych pracy i porozumieniach zbiorowych (Dz.U. poz. 1661)

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- ustawa z 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. poz. 1665)
- ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz.U. poz. 1746)

W publikacji uwzględniono także rozporządzenie Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. poz. 1242).

Wykaz wszystkich zmian zamieszczono przed spisem treści.

9 788384381113 W43P01

ISBN 978-83-8438-111-3

9 788384381113

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSCLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 99 Zł (W TYM 5% VAT)

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa